

Amatörfotografklubben
i Helsingfors
1889

Oktober
2025

CIRKULÄRET

Välkommen till månadsmöte den 23.10.25 kl. 18:30
på Sandels, Topeliusgatan 2,
samt online via Google Meet <https://meet.google.com/rjk-wksh-rgg>

Vi lyssnar på AFK-fotografen **Peter Stenius**,
som berättar om sin resa till Yttre Hebriderna
och visar sina bilder.

Tävlingsteman

(2 st. är från september då de inte kunde avgöras pga lågt deltagarantal):
”Traditionstävlingen”, Vårutfärdsbilden,
”Människan i komposition” och Höstutfärdsbilden.

Grattis, Lotta Sundström!

**Första pris (Natur-klassen) och andra pris
(Gatufoto-klassen) i fototävlingen för Finlands
svenska fotoklubbar 2025**

Första priset: *Plågoanden*, Lotta Sundström

Domarens motivering/kommentar

“Litet bi med fylld pollensäck möter gammal reptil. En vältajmad bild som fångar blicken mellan insekten och reptilen – som ur en naturdokumentär, ett narrativ i en enda bild som stannar kvar i minnet. Även om krokodilen knappast bryr sig om en munsbit, finns det en känsla av fara i bilden. Fotografen var på rätt ställe vid rätt tid. Man funderar: kom flugan på köpet i fototillfället? Flugan lyfter upp bilden. En fin komposition. Full kontroll över tekniken får svåra förhållanden att se enkla ut; bilden har en stark berättelse och en färgvärld som leder ögat mästerligt. En välkontrollerad färgpalett och minimalistisk bakgrund ger bilden en stilig renhet – ögat hittar motivet direkt. Samtidigt: tekniskt perfekt, men kunde gynnas av en 16:9-beskärning – bakgrunden tillför inget. Mästerligt sammanförande: två världar möts utan att det behöver beröra någon av dem. Här ser vi hur fotografi kan skapa kontrast utan att nödvändigtvis använda sig av den tekniska kontrasten. Fotografi när det är som bäst – samspel mellan fototagande, ämne och teknik.”

Grattis, Anders Svartbäck!

Första pris (Gatufoto-klassen) i fototävling för Finlands svenska fotoklubbar 2025

Första priset: *Centralgatan*, Anders Svartbäck

Domarens motivering/kommentar

“Drama, vädret känns i huden och speglar en aura av kamp i vardagen. Första snön kommer ner; en fin gråskala och en komposition som håller ihop helheten, och barnvagnen höjer upp bilden. Bilden fungerar bättre i svartvitt, som förstärker effekten av kontrasten mellan snö och mörker. En stark ljussättning med mycket karaktär ger tydlig känsla och textur, och det intressanta valet av tidpunkt håller fokuset på subjekten och berättelsen. Barnet i vagnen blir punctum – utsatt men ändå skyddat. Snöfallet har fångats väldigt bra på bild, den känns väldigt uppslukande. Den höga kontrasten lyfter fram snöfallet mer men skapar också en dramatisk känsla i bilden. De beslutsamma minerna ger bilden en lätt humoristisk känsla. Ett utmärkt sätt att lyfta fram en stämning, årstid och stad: allt är lite dolt, men allt kommer ändå fram. Utmärkt teknik som omvandlar pixlar till en saga, en stämningsdokumentation men även en fin bild (!) på mänsklig samvaro och vilja att gå vidare tillsammans i ur och skur. Tekniskt också fullträff.”

AFK vann fototävling för Finlands svenska fotoklubbar 2025

<https://fototavling.fi>

Så avgjordes tävlingen: bedömningsprocessen

Fotografi är ingen sport. Det finns ingen mållinje, och "bättre" är sällan ett objektivt omdöme. Ändå kan jurybedömda tävlingar vara värdefulla när de fungerar som kollegialt erkännande och gemensamt lärande.

6 domare utvärderade fotografierna i denna tävling:

Amos Ilonen <https://www.instagram.com/amosilonen>

John Grönvall <https://www.instagram.com/pluzi>

Jonas Karlström <https://www.instagram.com/closedshutter>

Marina Gargi <https://www.instagram.com/gargi.photo>

Peter Stenius <https://www.instagram.com/peterstenius>

Zoltan Lee https://www.instagram.com/lee_zoltan

Varje fotografi var betygsatt på en skala från 1 till 9 (5 = förväntad standard, medelvärde, "normal") baserat på tre separata kriterier:

- Konstnärlig/emotionell påverkan = Vad bilden gör med betraktaren: resonans, närvaro, atmosfär, berättarkraft.
- Kreativitet / förnyelse i den visuella rösten = hur fotografen tänker: originalitet av idé, perspektiv och form; personligt sätt att se.
- Teknisk kvalitet = exponering, fokus, tonkontroll, färg- eller monokrom bearbetning, bearbetningsintegritet.

Skillnaden mellan påverkan och kreativitet är central. En bild kan vara känslomässigt stark trots ett välbekant visuellt språk; en annan kan vara formellt originell men lämna betraktaren oberörd. Genom att hålla isär dessa kriterier minskar vi snedvridningar och ökar samstämmigheten i juryns resultat.

Illustrativa exempel

Stark känslomässig påverkan, måttlig kreativitet. Steve McCurrys *Afghan Girl* (1984) och Dorothy Langes *Migrant Mother* (1936) fångar genom uttryck, ljus och en rak inramning. Deras känslomässiga kraft är obestridlig; formellt rör de sig inom dokumentärfotografins etablerade kanon. Här är **Påverkan** hög, medan **Kreativitet** är relativt begränsad.

Hög kreativitet, svagare påverkan. Man Rays *Le Violon d'Ingres* (1924) erbjuder en briljant konceptuell vridning: fotografi förstått som surrealism. Många uppskattar idén mer än de faktiskt berörs. Bernd och Hilla Bechers typologier, t.ex. *Wassertürme* (1968–80), är rigorösa, uppfinningsrika system med ett omisskännligt visuellt koncept, men känslomässigt svala.

Båda dimensionerna samtidigt. Vissa fotografier lever starkt i båda dimensionerna. Henri Cartier-Bressons *Derrière la gare Saint-Lazare* (1932) är ett sådant fall: ett ögonblick där synkronicitet (**Kreativitet** i perspektiv och tid) smälter samman med lyrisk, varaktig närvaro (**Påverkan**). Sådana bilder värderas högt enligt båda kriterierna; deras existens upphäver inte distinktionen mellan **Påverkan** och **Kreativitet**.

Hur vi räknade

Placeringarna bygger på normaliserade poäng över 6 domare och 3 kriterier. Varje domares poängmönster har statistiskt normaliserats (z-score) så att bilder kan jämföras rättvist oavsett individuella benägenheter att sätta höga eller låga betyg. De normaliserade poängen har därefter viktats enligt tävlingens kriterier (40 % påverkan, 30 % kreativitet och 30 % teknik) vilket bevarar domarnas bedömning av kvalitativa skillnader mellan bilderna. Som kontroll har en rangbaserad validering (Borda count) också beräknats för att verifiera resultatens stabilitet. Båda metoderna gav starkt korrelerade utfall, vilket bekräftar att den slutliga rankningen är robust.

Första plats i en tävlingsklass gav 7 poäng, andra plats - 5 poäng, tredje plats - 3 poäng, samt 10 hedersomnämningen som gav en poäng vardera i varje klass. AFK med flest poäng (28) vann tävlingen, och därefter kom Kamera67 med 8.

Ordförande

Grattis, Catarina Söderström!

Första och tredje pris på Hangö fotofestival 2025

Första priset: *Sjögräset*, Catarina Söderström

Enligt juryn är bilden i all sin enkelhet intressant, abstrakt, med fina färger – stilfull och samtidigt ett subtilt ställningstagande till Östersjöns tillstånd.

Hangö fotofestival ordnades i år för tolfte eller trettonde gången, den 20 september, med temat Havets ljus. Konceptet består av en heldag med intressanta föreläsningar, fotoutställning med några fotoklubbar i Stadshusets foajé och en fototävling, denna gång med temat 'Mitt Östersjön' samt på kvällen en middag med program. Deltagarantalet var ca 70 pers, och från AFK var vi väl 6-7 på plats. För mig var det första gången jag var med.

Programmet och föreläsarna kan ni bekanta er med här
<https://www.hankofotofestival.com/sv/hango-fotofestival-2025/>

Till min stora förvåning placerade sig mina bilder på första och tredje plats i tävlingen. Att delta i tävlingar ger en lite extra dimension till fotograferandet, och en ny utmaning, så delta även du nåttag när det finns möjlighet!

Catarina

NextGenAfk ställer ut i Wien

Tre unga AFK:are – **Anna Sokolova**, **Albin Ljungqvist** och **Serafima Parland** – samt en äldre medlem, **Peter Eriksson**, deltar i Rotlicht Partner-evenemanget, som är en del av Rotlicht-festivalen för analog fotografi (21–30.11.2025).

Huvudutställningen 2025 äger rum i de imponerande lokalerna vid Konstakademien i Wien. På över 1 300 m² öppnar festivalen med 20 vinnare från Open Call 2025. Årets tema är »Life After Extinction?« och ställer frågan: Kan arter överleva? Och ännu viktigare – kan en förnyelse ske, och i så fall hur?

Albin Ljungqvist

Anna Sokolova

Serafima Parland

AFK på höstutfärd

Bild: Peter Stenius

Traditionell höstutfärd brukar AFK ha och så även denna höst. 27.9 träffades ett gäng glada fotografer på café Saurahuone (jo, så heter det, efter ägaren Sauramäki) i utkanten av Trä-Kottby. Ursprungligen var 11 medlemmar anmälda men bara 7 kom... En del sista minuten annulleringar eller uteblivningar gjorde att vi fick betala extra för den brunch som var reserverad för de bortblivna. Så tänk på att anmäla dig, och annullera i god tid om du inte kan delta! Brunchen var utmärkt och kan rekommenderas!

Efter att vi förstärkt oss med mat gick vi ut på en fotorunda i Trä-Kottby, en mycket charmig och välbevarad helhet, som byggts upp kring 1920 som arbetarklassbostäder. Stora, lummiga gårdar, tvåvåningshus och lugna gator gjorde området både barnvänligt och inbjudande för alla. Flera av våra deltagare, som jag kan kategorisera som 'Helsingfors-urinvånare', konstaterade att detta var en ny bekantskap för dem. Men ofta är det ju så att turisterna vet mera om ens hemtrakter än man själv. Om du alltså inte besökt Kottby ännu, så ta gärna en promenad där och njut av lugnet!

Catarina

Gammal plåtslagare ser på katastrofer

Man behöver inte komma från Mumindalen för att möta katastrofer, dom kommer alltid ändå! Därför har jag alltid försökt vara extremt försiktig, men det hjälper inte alltid.

När jag i min ungdom arbetade som mode- och nyhetsfotograf var jag särskilt försiktig med risker men råkade faktiskt ändå ut för att Hasselbladens slutare fastnade medan modellen kråmade sej som mest och att Nikonens spegel fastnade mitt i ett dödsföraktande språng. Man kunde aldrig helt lita på att allting fungerade som planerat.

Fick då ibland improvisera resten av ett jobb med min "Safety back up", en gammal Leica Ic från 1949, en ärvd trotjänare som för säkerhets skull alltid låg underst i förrådet av filmer. Den hade varken sökare eller avståndsmätare men räddade ändå många kritiska situationer. På den tiden var de flesta yrkesfotografer en smula skrockfulla, så jag var inte ensam om mitt säkerhetssystem!

I studion var riskerna mindre, men jag kommer ändå speciellt ihåg en ölreklam som var bara sekunder från totalkatastrof.

Kunden ville ha 9x12 cm dia för att få bästa möjliga tryckoriginal. Det blev alltså stora bladfilmskameran. Bilden skulle byggas upp efter en mycket komplicerad lay-out vilket tog flera timmar i anspråk. Höjdpunkten skulle vara när ölet hälldes upp i det specialpreparerade glaset och skumkronan var som vackrast under tretti sekunder. Under den tiden skulle man ta en bild, vända och sätta in skyddskivan i kassetten, ta ut kassetten, vända och sätta in den åt andra hållet, ta ut den andra skyddskivan och göra den andra exponeringen och sätta in den andra skyddskivan. Eftersom det var bråttom skickades kassetten i ilfart till labbet för framkallning. I studion bestämde vi oss för att inte genast ta isär utan först ta en väl förtjänt öl tillsammans.

Den mysiga stämningen förbyttes till panik när dom ringde från labbet: kassetten var tom, ingen film, alltså inga bilder! Någon hade tydligen satt in skyddsskivorna åt fel håll på en tom kasset!

Till all lycka var dekoren ännu på plats, så efter att ha kollat att det faktiskt fanns film i följande kassett gjorde vi om jobbet. Slutresultatet blev mycket lyckat, men den intensiva känslan av panik sitter kvar i minnet ännu femti år senare.

Följande öloverraskning kom ett par veckor senare då några flaskor öl skulle kylas för att få kondensvattendroppar på ytan och se kalla ut vid en fotografering, men det blev inte riktigt som planerat. Det gick såhär:

Ludde

Göteborg Street Photo Festival

Femte gången gillt heter det väl inte, men först till den femte upplagan av Göteborg Street Photo Festival, 12-13.9.2025, fick jag mig iväg till Göteborg. Detta trots att jag hade planerat att delta i de tidigare upplagorna också. Bättre sent än aldrig. Anders Svartbäck var den andra AFK-representanten på festivalen, som denna gång hölls på den lilla och intima teatern Aftonstjärnan på Hisingen. 250 deltagare sög i sig gatufotografiinspiration i två dagar, ledda av totalt 13 föredragshållare. Några av dem tänkte jag berätta lite mer om.

Festivalföredragen inleddes av Carina Hedlund, som jobbar som socialarbetare i Skellefteå, när hon inte fotograferar i pubar på Irland. Carina har rest till Irland över 20 gånger och vad som började som gatufotografering av okända människor har under årens lopp övergått till fotografering av vänner i en sedan många år tillika bekant miljö. Det att hon skapat vänskapsband i ett flertal pubar har gjort det lättare att fotografera på nytt i samma pubar. Och om hon gjort nya bekantskaper under en resa, så har hon tagit med sig printar till personen hon fotograferat, då hon återvänt följande gång. I en pub har hon en lång rad av sina bilder upphängda på en vägg. Hennes bilder utstrålar ofta värme och glädje och visar mycket av personligheten hos människorna hon fotograferar. För tillfället är Carinas bilder också utställda i Abecita Popkonst & Foto i Borås, där de kan ses ända till maj 2026. Carina finns på Instagram på [carina_streetphotography](#).

Helge Skodvin var en för mig ny bekantskap. År 2015 blev hans bok "240 landscapes" utsedd till årets fotobok i världen av Magnum-fotografen Martin Parr. Helge har också varit nominad till Leica Oskar Barnack Award and the Magnum Photography Award. 240 i "240 landscapes" står för den legendariska Volvo 240 som såldes i 84 287 (av totalt 2,85 miljoner byggda) exemplar i Norge mellan 1974 och 1993. Modellen blev något av en symbol för de nordiska värderingarna under denna tid. Bilen var fyrkantig, ointressant och på inget sätt vacker eller glamorös, men säker och pålitlig. Helge beslöt sig för att söka upp Volvon 240:n i Norge och fotografera dem i sitt "naturliga habitat", dvs. där de står parkerade på ägarens gård. Han berättade om hur han sökte bilannonser i olika medier, hittade adressen till ägaren och öppnade Google street view, för att kolla hur det såg ut och för att hitta dit där bilen möjligen befann sig. Så småningom spred sig ryktet om honom och han fick till och med att gäng informatörer som regelbundet gav tips om nya ställen i Norge där det hade setts en 240:a. Boken som blev resultatet av bilderna är slutsåld sedan länge.

Helge jobbar mycket i projekt och nu fotograferar han bland annat öppningar av vägar, tunnlar och broar på olika ställen i Norge. Han fick ur publiken en fråga om det är lätt att hitta offentlig information om dessa tillställningar. Njaa, svarade han med en glimt i ögat, dom vill väl helst inte att jag ska vara där och fotografera. Kanske för att hans bilder

är humoristiska och lite dråpliga och emellanåt tycker man kanske lite synd om personerna som ”måste” vara på plats där. Allt gjort på ett professionellt sätt dock. Helges bilder hittas bland annat på helgeskodvin.no.

Som avslutningsföreläsare på festivalen var självaste Martin Parr. Han har i år kommit ut med en bok över sin fotograferingskarriär och han gick igenom delar av den. Han började fotografera som tonåring och har varit enormt produktiv och bland annat gett ut långt över hundra böcker. Nån brist på fantasi för nya projekt och böcker har det aldrig varit hos Martin Parr. Allt från marknader, hundutställningar och badstränder till den fulaste boken nånsin, och allra oftast med humorn i fokus, trots att det alltid finns en baktanke och något seriöst med i hans fotografier. Den bok som han väl gjorde genombrott med var *The Last Resort*, som när den kom ut 1986 fick hård kritik för att den skulle håna arbetarklassen, som reste till och trängdes vid New Brighton Beach. Kritiken har lugnat sig under åren och numera är boken en klassiker (och lönar sig att ta en titt på). Martin är som jag tidigare nämnde medlem i bildbyrån Magnum Photos och har också under en tid varit dragare av byrån. Detta trots att det innan han valdes in, fanns de som motsatte sig hans medlemskap.

Martin blev år 2021 diagnosticerad med en form av cancer, men fortsätter trots det att jobba och fotografera. Han driver sedan en tid tillbaka Martin Parr foundation, martinparrfoundation.org. Stiftelsen har som målsättning att stöda både nya, etablerade och förbisedda fotografer och samla och bevara fotografiskt material av fotografer som främst fokuserar på Storbritannien och Irland. Mer om Martins egna fotograferande och böcker finns på martinparr.com.

Andra föreläsare på festivalen var Pau Buscató, Sonya Newell-Smith, Siegfried Hansen och Margarita Mavromichalis. Kolla in dem på nätet!

Festivalen ordnar också en gatufototävling och finalistbilderna var utställda runt om i teaterns café. Både Anders och jag hade utsälda bilder och ur det gick i tävlingen stod det om i föregående cirkulär. Båda dagarna avslutades med gemensam middag, något som vi dock hoppade över denna gång. Om det blir en festival nästa år också så kan det bli att åka på nytt. Men före det finns det ju en gatufotofestival i Oslo att besöka också.

Frasse

GSPF GOTHENBURG
STREET PHOTO
FESTIVAL 2025
**TVÅ GRYMMA DAGAR
PÅ AFTONSTJÄRNAN**
12-13 september – gothenburgstreetphotofestival.com

AFK planerar samarbete med Finlands fotografiska museum

Under sommaren och hösten var jag i kontakt med Finlands fotografiska museum och diskuterade ett möjligt samarbete kring AFK:s samling, som tidigare övergick i museets ägo. Efter konsultationer, idébollning och diskussioner i museets styrande organ har en form för ett samarbete börjat kristalliseras. Museet har i nuläget inte kapacitet att arbeta aktivt med AFK:s värdefulla historiska samling. När jag kontaktade museet i juni 2025 fanns information om samlingen inte ens presenterad på deras webbplats - det har de nu rättat till.

Samarbetet skulle lägga grunden för att så småningom överföra AFK-databasen till museets huvuddatabas, vilket museet planerar att genomföra i framtiden. Det öppnar också upp för att de ska börja digitalisera AFK-samlingen.

Valdemar Forsman, en ung AFK:are och historiestuderande, vill hjälpa till med att förbättra metadata som beskriver vissa av samlingens bilder. Vi försöker just nu få ta del av det databasschema som museet kommer att använda, så att metadata kan konverteras korrekt vid migreringen. Vi är preliminärt inriktade på att identifiera personer, lägga till kontext från dåtida tidningar, skriva bildtexter och försöka lokalisera motiv, sådant som kan intressera kulturhistorisk forskning. Arbetet kan omfatta hela samlingen (över 5 000 bilder) eller en utvald delmängd. Om någon annan vill delta i detta viktiga kulturhistoriska arbete, kontakta gärna ordföranden. När klubben är klar med uppdraget kommer museet att översätta informationen till finska och migrera den till sin databas. Svenskspråkig information kommer också att bevaras.

Om du vill bläddra i den befintliga databasen, kontakta mig så försöker vi ordna det. I september tittade vi tillsammans på bilder av Kristian Runeberg som finns i databasen.

Andrej

Ilkusk, Curt Gerlin, 1959

Publicerad i Fotografisk Årsbok 1959

Bilden var bland sända från AFK till "40th Anniversary of Oslo Kamera Klubb", - utställning, 11-19 mars 1961 i Oslo.

På finska har lejd kusk kallats *vossikka*, *issikka* och *isvossikka*, vilka härstammar från det ryska ordet *izvoztshik* (извозчик)

Aktivitetskalender

Aktivitet	Datum	Tid	Plats	Program
Månadsmöte	23 okt. 2025	18:30	Sandels & online	Vårutfärdsbilden + Traditionstävlingen* + "Människan i komposition" + Höstutfärdsbilden
Månadsmöte	27 nov. 2025	18:30	Sandels	Göggfest
Årsmöte	22 jan. 2026	18:30	Sandels & online	
Månadsmöte	26 feb. 2026	18:30	Sandels & online	
Månadsmöte	26 mars 2026	18:30	Sandels & online	

*) Påsiktsbilder tagna med traditionell analog teknik. Bilderna kan vara egenhändigt framställda traditionella mörkrumskopior, butikskopior av filmnegativ eller diapositiv, bilder i ädelförfaranden, eller digitalt utskrivna bilder från filmnegativ eller diapositiv

Kära AFK:are

Styrelsen söker aktiva klubbmedlemmar till följande roller: cirkulärredaktör, kåseriskribent, digital mediakommunikatör, tävlingssekreterare, studiocirkelmästare, digicirkelmästare, arkivarie samt suppleant till mötesvärd.

Om vi inte hittar dem snarast kan vissa aktiviteter inom klubben upphöra på grund av styrelsens arbetsöverbekantning.

Kontaktuppgifter

AFK's labb: Tölögatan 52, Helsingfors

Webbsidor: www.afk.fi

E-post: afk@afk.fi

Bankkonto: Aktia FI48 4055 4920 1540 67